

Recenzie

STUDIUL BIBLIOGRAFIC CE OFERĂ EFICIENȚĂ CERCETĂRII ȘI PROFESIEI

*Ludmila Corghenci,
director adjunct DIB ULIM*

Un sentiment de împlinire/satisfacție profesională deosebită de a ține în mână un studiu bibliografic științific, elegant din punct de vedere profesional și fundamentat – această impresie am avut-o chiar de la primul contact cu lucrarea „Publicațiile științifice ale Institutului de Economie, Finanțe și Statistică (2006-2013)”¹ – achiziția acesteia prin schimbul de publicații de către biblioteca pe care o reprezint.

Cele menționate mai sus pot fi confirmate prin diverse argumente, care atestă calitatea unui studiu bibliografic: autoritatea/responsabilitatea științifică, arhitectura structurală, stimularea interesului pentru lucrare prin intermediul textelor introductive, corectitudinea și plinătatea informației prezentate, utilizarea rațională și economicoasă a publicației bibliografice etc.

Responsabilitatea științifică este clar formulată pe verso-ul foii de titlu al lucrării: echipa de cinci autori (nume cunoscute în comunitatea profesională – Nionila Dalinițchi, Angelina Catana, Diana Pelepciuc, Elena Lupu, Silvia Gorceag), redactor științific (dr. A. Timuș) și coordonator de ediție (E. Bordian). Calitatea, dar și autoritatea lucrării este confirmată de recomandarea Consiliului Științific al Institutului Național de Cercetări Economice.

Arhitectura structurală este caracteristică unui studiu bibliografic, care contabilizează producția științifică documentară și alta a instituției științifice.

Astfel, conceptul studiului bibliografic este reflectat în articolele, care preced compartimentele bibliografice și factografice:

- „Considerații introductive” (Elena Bordian) prezintă sintetic structura studiului, criteriile de contabilizare bibliografică, destinația funcțională a lucrării.

- „Institutul Național de Cercetări Economice în retrospectivă” (dr. hab. Alexandru Stratan) conține o valoroasă informație factografică și științifică, identificând profilurile de cercetare și productivitatea inovațională a Institutului de la momentul fondării.

¹ Publicațiile științifice ale Institutului de Economie, Finanțe și Statistică (2006-2013) : Bibliografie / aut.: Nionila Dalinițchi, Angelina Catana, Diana Pelepciuc [et al.] ; coord. ed.: Elena Bordian ; Institutul Național de Cercetări Economice, Biblioteca Republicană Tehnico-Științifică. – Chișinău, 2014. – 447 p. – ISBN 978-9975-9932-2-7.

• „Publicațiile științifice ale IEFS – indicator de performanță a cercetării-inovării” (dr. Angela Timuș) – face vizibilă producția științifică documentară între anii 2006-2013 a Institutului în funcție de indicatorii info-metrici, accentuând publicarea articolelor cercetătorilor în revistele cu factor de impact. Astfel, indicatorii statistici relevă următorul tablou al producției științifice în funcție de apartenența tipologică: 89,7% din totalul publicațiilor constituie articolele științifice, 4% - monografiile și studii științifice, 1,2% - publicații didactice și dicționare etc. Publicațiile electronice constituie pentru perioada evaluată circa 3%. După cum menționează autorul articolului, analiza info-metrică a producției științifice a cercetătorilor Institutului denotă îmbinarea organică a formatului tradițional și al celui electronic de publicare, diversificarea tipologică și de gen al publicațiilor, orientarea privind vizibilitatea publicațiilor științifice.

Compartimentele bibliografice ale studiului contabilizează circa 2050 de titluri, incluzând lista lucrărilor științifice ale IEFS, brevete de invenții, ghiduri, politici, studii științifico-practice, documente de transfer tehnologic. În acest context menționăm și compartimentul „Activitatea științifico-bibliografică a Bibliotecii Republicane Tehnico-Științifice a IEFS”. Este îmbucurător faptul, că publicațiile Bibliotecii și ale cercetătorilor acesteia din cadrul IEFS sunt integrate în analiza cercetării instituționale. Iată de ce considerăm că structura acestui compartiment ar trebui să fie adecvată tipologiei publicațiilor cercetătorilor instituționali: monografiile, studii (de ex., publicațiile bibliografice sunt studii bibliografice!), articole în culegeri și reviste, politici și rapoarte etc.

Imaginile foto, precum și prezentarea distincțiilor și diplomelor completează substanțial acest impunător studiu bibliografic. Iar diversitatea aparatului auxiliar – prezența a trei indexuri – contribuie la facilitatea utilizării lucrării, cumulara informației în funcție de numele cercetătorului sau a subiectelor descrise, și mai ales economisește timpul de găsimă/selectare a informației.

Considerând această lucrare drept un eveniment bibliografic al anului 2014, totuși insistăm asupra unor momente care în perspectivă ar augmenta valoarea științifică și informațională a studiilor de acest fel.

Dat fiind importanța studiului în asigurarea vizibilității rezultatelor cercetării, utilizarea acestuia drept instrument în procesul de acreditare științifică, indicatorii analizei info-metrice pot fi extinși. Astfel, ar trebui concretizat tabloul sintetic al publicațiilor în funcție de apartenența tipologică, suportul de fixare a informației, criteriul cronologic, lingvistic, locul editării. Publicațiile electronice (a se vedea compartimentul 1.5 – ediții aparte, articole etc.) sunt acestea analizate și contabilizate din punct de vedere tipologic? Considerând indicatorul de citare drept „un criteriu

de performanță și excelență” al publicațiilor științifice, acesta de fapt nu este reflectat.

Compartimentul „Alte publicații” integrează, de fapt, lucrările de popularizare, de promovare a cercetătorilor Institutului. Acestea constituie o componentă importantă a activității de cercetare, autorii contribuind la promovarea rolului social și a rezultatelor științei, cunoașterea impactului acestora, sprijinirea și susținerea educației economice, formarea opiniei publice, încurajarea discuțiilor constructive. Este vorba despre rolul de mediator al cercetătorului: rezultatele investigațiilor fundamentale sunt promovate/prezentate pe înțelesul publicului larg, astfel fiind augmentat rolul cercetării, al științei în general – a se vedea prevederile Cartei Europene a Cercetătorului.

Descrierea bibliografică a publicațiilor are unele incorectitudini: utilizarea punctuației standardizate (de ex., după indicarea numărului revistei), indicarea numărului dublu al revistei. Mai venim cu următoarele propuneri privind un studiu bibliografic de acest fel: a semnală în descrierea bibliografică categoria de acreditare a revistei, înlocuirea noțiunii „bibliografie” cu „referințe bibliografice” (în cazul descrierii articolelor din revistele științifice). Ar fi binevenit și un compartiment gen „publicații instituționale”, care ar augmenta potențialul promoțional și bibliografic al studiului.

În indexul de nume ar fi rațională următoarea ordonare a informației, fapt care reflectă contribuția/responsabilitatea la publicarea lucrării: director publicație, autor, coordonator, conducător științific, alcătuitoare, membru al echipei de lucru, redactor, membru al colegiului de redacție, traducător etc. Indexul auxiliar de reviste științifice poate fi sporit prin informații, gen: cine este editorul, locul editării, apartenența instituțională, prezența categoriei de acreditare etc.

Studiul bibliografic analizat merită un loc de cinste în colecțiile oricărei instituții de cercetare, constituind și un model valoric de contabilizare/vizualizare bibliografică a publicațiilor cercetătorilor. Încurajăm atenția și „învățarea” acestuia de către autorii cercetărilor bibliografice. Și nu în ultimul rând – apreciere înaltă a esteticului și designului publicației, a legării și printării, ce o face comodă lecturării, utilizării.